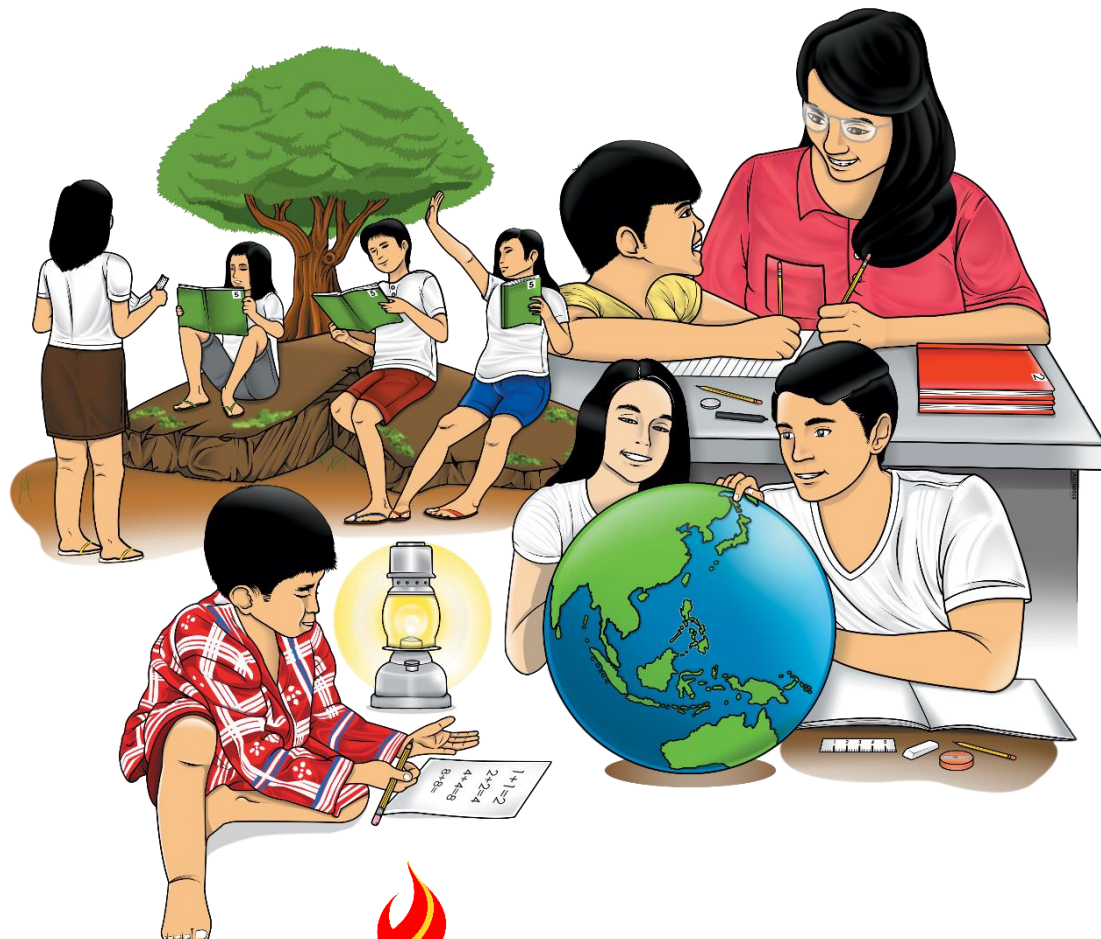

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 1: Wastong Pagbaybay

Filipino - Baitang 4
Alternative Delivery Mode
Ikalawang Markahan – Modyul 1: Wastong Pagbaybay!
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Lorena B. Azcarraga	
Editor:	May C. Aguilar, Jerickson D. Getizo	
Tagasuri:	Rechie O. Salcedo	
Tagaguhit:	Emma N. Malapo, Mark Anthony O. Taduran	
Tagalapat:	Jasmin S. Simata, Rey Antoni S. Malate, Jefferson R. Repizo	
Tagapamahala:	Gilbert T. Sadsad	Francisco B. Bulalacao, Jr.
	Grace U. Rabelas	Ma. Leilani R. Lorico
	Nora J. Laguda	Jerson V. Toralde
	Rechie O. Salcedo	Belen B. Pili
	Randy A. Bona	

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City 4500
Mobile Phone: 0917 178 1288
E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Filipino

Ikalawang Markahan– Modyul 1

Wastong Pagbaybay

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinomang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anomang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Magandang araw sa iyo!

Kumusta?

Marami ka bang nababasa sa aklat at iba pang babasahin na mga tula, kuwento, o sanaysay na mayroong mga salitang hiram? Kung sakaling isusulat mo ang mga salitang ito, madali mo ba itong maisusulat nang wasto ang baybay?

Sa modyul na ito, inaasahan na naisusulat mo nang wasto ang baybay ng salitang natutuhan sa aralin, salitang hiram, at salitang kaugnay ng ibang asignatura.

Subukin

Ano ang alam mo na tungkol sa wastong baybay ng mga hiram na salita? Subukin mo ito.

Panuto: Lagyan ng tsek (✓) ang patlang kung wasto ang baybay ng salita at kung mali ay isulat ang wastong baybay nito. Gawin ito sa sagutang-papel.

_____ 1. sebra

_____ 2. korum

_____ 3. cheque

_____ 4. workshop

_____ 5. kolum

_____ 6. x-ray

_____ 7. zigsag

_____ 8. buletin

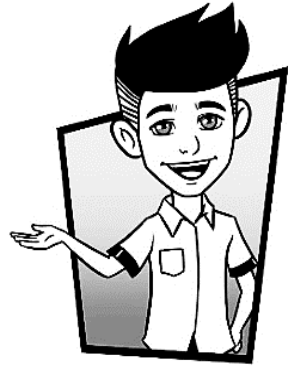
_____ 9. kauliflower

_____ 10. Reservoir

Kumusta? Nasagot mo ba ang lahat ng mga tanong?

Tingnan ang wastong sagot sa pahina ng **Susi sa Pagwawasto**.

Magaling! Maaari ka nang magpatuloy.

Aralin

1

Wastong Pagbabaybay ng mga Salita

Balikan

Simula noong magsimula ang klase ngayong taon ng pandemya, nais kong balikan mo ang mga bagong salitang iyong natutuhan sa iyong aralin.

Panuto: Magbigay ng sampung (10) salitang hiram, at iba pang salitang kaugnay ng ibang asignatura. Isulat ang mga ito at ibigay ang kahulugan. Gawin ito sa iyong sagutang-papel.

Salita	Kahulugan
<i>Halimbawa:</i> COVID-19	Nakahahawang sakit dulot ng virus na may sintomas na lagnat, ubo, sipon, hirap o pag-iksi ng paghinga, at iba pang problema sa daluyan ng hangin.
1.	
2.	
3.	
4.	

5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Magaling! Nagawa mong isulat ang mga natutunan mong bagong salita.

Sa araling ito, mas higit mo pang matututunan kung paano mo isusulat nang may wastong baybay ang mga salitang natutunan sa aralin, salitang hiram at salitang kaugnay ng ibang asignatura.

Mga Tala para sa Guro

Mahalagang mabatid at masunod ng mag-aaral ang mga tuntunin sa panghihiram ng salita ayon sa manwal ng kasalukuyang KWF Ortograpiyang Pambansa para sa higit na kumpletong patnubay sa pagbaybay sa wikang Filipino.

Tuklasin

Panuto: Basahin ang sumusunod at sagutin ang mga tanong sa ibaba. Isulat ang sagot sa iyong sagutang-papel.

Maging Ligtas sa COVID-19

Para maiwasan at maging ligtas sa COVID-19 may *protective measures* na dapat sundin. Ito ay bahagi na ng tinatawag na *new normal*. Dapat itong gawin at sundin bilang proteksiyon sa sarili laban sa mapanganib na *virus* na dulot nito. Narito ang ilan sa mga dapat nating gawin:

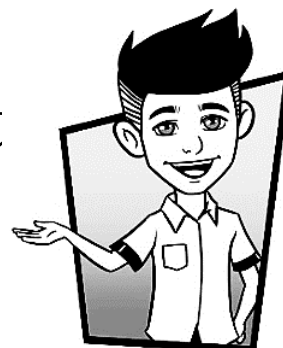
1. Kung hindi kailangang lumabas, manatili na lamang sa bahay.
2. Kung kailangang lumabas, umiwas sa matataong lugar. Ugaliin ang pagsuot ng *face mask* at *face shield* at sumunod sa *social distancing*.
3. Panatilihin ang isang metrong layo sa mga taong may *respiratory symptoms* o ubo't sipon.
4. Palaging maghugas ng kamay gamit ang sabon at tubig at gumamit ng *hand sanitizer* at *alcohol*.
5. Gumamit ng tissue o panyo at takpan ang bibig sa tuwing uubo at babahing.
6. Palakasin ang *immune system* at uminom ng *vitamin C*.
7. Isabay sa pag-aalaga sa sarili ang laging manalangin na patuloy na maging malusog, malakas, at ligtas.

Mga tanong:

1. Ano ang paksa ng iyong binasa?
2. Paano magiging ligtas laban sa COVID-19?
3. Bakit mahalagang ingatan ang sarili at maging ligtas sa anomang uri ng sakit gaya ng COVID-19?
4. Ano-ano ang bagong salitang natutuhan mo sa iyong binasa? Itala ito.

5. Ano ang napansin mo sa mga salitang nakaitaliko?
6. Ano kaya ang tawag sa mga salitang ito na nakaitaliko?
7. Pansinin ang mga salitang nakaitaliko, paano kaya ito binaybay?

Halina't magpatuloy upang lalong mapalawak ang iyong kaalaman tungkol sa ating aralin.

Suriin

Alam ba ninyo na ang ating wikang Filipino ay wikang buhay? Ito ay buhay dahil patuloy itong ginagamit at pinagyayaman. Patuloy ito sa pag-unlad kapag patuloy itong ginagamit at tinatanggap ang mga bagong salita na dumadagdag dito.

Ang tawag sa mga bagong salitang dumadagdag sa ating wika, na hindi orihinal o hindi likas sa atin ay mga **salitang hiram**. Sa araling ito, tatalakayin natin ang wastong pagbaybay ng mga salitang hiram na maaaring matututuhan mo sa aralin at sa ibang asignatura.

Sa bahagi ng TUKLASIN, naitala mo ang mga salitang hiram mula sa iyong binasa. Ito ay ang sumusunod:

<i>COVID-19</i>	<i>protective measures</i>	<i>new normal</i>
<i>virus</i>	<i>face mask</i>	<i>face shield</i>
<i>social distancing</i>	<i>immune system</i>	<i>hand sanitizer</i>
<i>vitamin C</i>	<i>respiratory symptoms</i>	<i>alcohol</i>

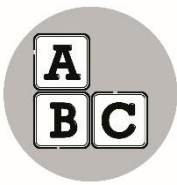
Napansin mo ba kung paano ito binaybay? Kung gayon, unawain ang talakay.

PAGBAYBAY NG MGA SALITANG HIRAM

1. Sa pagbaybay ng salitang hiram, ginagamit ang walong dagdag na letrang *C, F, J, Ñ, Q, V, X, Z* sa sumusunod:
 - a. pangngalang pantangi
Hal. *Zenaida, Zobel, Vigan, Nueva Vizcaya*
 - b. salitang teknikal at pang-agham
Hal. *COVID-19, respiratory symptoms, protective measures, carbon dioxide, zygote, x-axis, zero*
 - c. sa mga salitang hiram na mahirap ibaybay sa Filipino
Hal. *cauliflower, jaywalking, taxi, quarantine, pizza*
2. Kung walang katumbas sa wikang Filipino at mahihiram sa katutubong wika, unang batayan sa pagbaybay ng hiram salita ang wikang Espanyol bago ang wikang Ingles.
Hal. *likido, bagahe, imahen*
3. Panatilihing orihinal o walang pagbabago ang mga hiram na salita kung–
 - a. magiging katawa-tawa ito kung ibabaybay sa Filipino;
Hal. *coke* hindi ‘kok’
 - b. magiging mahirap basahin kaysa sa orihinal nito;
Hal. *quarantine* hindi ‘kuwarantin’
 - c. masisira ang kabuluhan pangkultura, panrelihiyon, o pampolitika ng pinagmulan;
Hal. *feng shui* hindi ‘peng shuy’
 - d. tanggap na ng nakararami o popular na ang orihinal na baybay nito; at
Hal. *face mask* hindi ‘maskara sa mukha’
 - e. lilikha ng kaguluhan ang magiging bagong baybay
Hal. *social distancing* hindi ‘distansiyang panlipunan’

Tandaan...

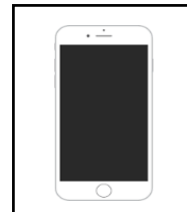
Bahagi ng pagyaman at pag-unlad ng wika ang pagtanggap sa mga bagong salitang dumadagdag sa ating wika. Kung gayon, laging isaalang-alang at isaisip ang mga gabay sa wastong pagbaybay ng mga salitang hiram.

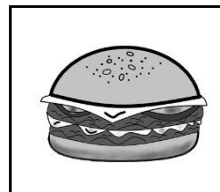
Pagyamanin

Panuto: Ibaybay nang wasto ang salitang hiram na tawag sa larawan sa bawat bilang. Isulat ang sagot sa sagutang-papel.

_____ 1. Madalas akong gumamit ng
sa pagse-*selfie*.

_____ 2. Bumili ng tatlong
kaniyang kaibigan.

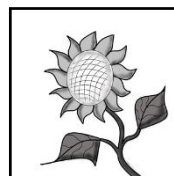

si Melissa para sa

_____ 3. Ang pamilya Abdul ay pumupunta sa
upang sumamba.

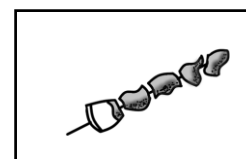

_____ 4. Ang gaganda ng mga

sa inyong bakuran.

_____ 5. Masarap ang timpla ng inihaw na
Aling Rosing.

ni

Binabati kita. Natapos mo ang unang pagsubok. Alamin natin sa pahina ng susi sa pagwawasto ang wastong sagot sa gawain.

Batay sa natutunan mo na sa naunang gawain at talakay, alamin sa susunod kung alin ang pahayag na dapat isaisip.

Isaisip

Panuto: Isulat ang iyong mga natutunan sa aralin. Sagutin ang sumusunod sa iyong sagutang-papel.

A. Punan ang sumusunod na talahayanan:

Ano ang iyong mga natutuhan?	Gaano ito kahalaga?

B. Kompletuhin ang sumusunod na pahayag.

Mahalagang matutuhan ang kasanayan sa wastong pagbaybay ng mga salitang natutuhan sa aralin, salitang hiram, at salitang kaugnay ng ibang asignatura dahil

Isagawa

Upang matiyak ang natutuhan sa ating aralin, isagawa ang pagsasanay sa ibaba.

A. Panuto: Isulat ang wastong baybay ng salitang hiram na tinutukoy sa bawat pangungusap. Isulat ang sagot sa sagutang-papel.

1. Isang uri ng pantakip sa ilong at bibig upang maiwasan ang pagpasok ng virus.
2. Isang uri ng kasuotan na ginagamit ng mga *medical health workers* upang gamutin ang mga taong may sakit na COVID-19.
3. Katulong ng doktor sa paggamot.
4. Tawag sa hindi pagdikit-dikit o pagkakaroon ng distansiya sa mga tao para maiwasan ang pagkahawa COVID-19.
5. Tawag sa hindi nakasanayan o bagong paraan ng pamumuhay ngayong panahon ng pandemya.

B. Panuto: Basahin ang mga pangungusap sa ibaba. Gawin ang sumusunod na gawain. Isulat ang sagot sa sagutang-papel.

1. Magtala ng limang salitang hiram mula sa inyong mga napakinggan, napanood, at nabasa.
2. Balikan ang mga naitalang salitang hiram at suriin kung tama ang inyong pagbaybay ayon sa tuntunin.
3. Kung natiyak na ninyo na wasto ang inyong baybay, bumuo naman ng pangungusap gamit ang mga salitang hiram na inyong naitala. Isulat ito sa iyong sagutang-papel.

Magaling! Natapos mo, tingnan ang sagot sa pahina ng susi sa pagwawasto.

Maaari mo nang ipagpatuloy ang gawain sa pagtataya.

Pagtataya

Panuto: Isulat ang wastong baybay sa Filipino ng mga salita sa ibaba at gamitin ito sa pangungusap. Gawin ito sa sagutang-papel.

Salitang hiram	Baybay sa Filipino	Pangungusap
1. education		
2. driver		
3. oxygen		
4. zero		
5. chalk		

Magaling! Batid kong alam mo na ang mga hiram na salita at ang baybay ng mga ito. Ipagpatuloy ang pagsagot sa ilan pang karagdagang gawain.

Karagdagang Gawain

Panuto: Suriin kung tama ang pagkakahiram at pagbaybay ng sumusunod na salita ayon sa mga tuntuning iyong napag-aralan. Lagyan ng tsek (✓) kung tama ang pagbaybay at ekis (X) kung mali. Isulat ang wastong baybay ng salitang nilagyan ng ekis. Isulat ang sagot sa sagutang-papel.

_____ 1. Ventana - bintana	_____ 6. Pizza - piza
_____ 2. author - awtor	_____ 7. butanding - butanding
_____ 3. Quinta - Quinta	_____ 8. jogging - dyadying
_____ 4. Zenaida - Senaida	_____ 9. videotape - videotape
_____ 5. south - timog	_____ 10. laptop - laptop

Susi sa Pagwawasto

<p>Karagdagang Gawain</p> <ol style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ X pizza - pizza ✓ ✓ X jogging-jogging ✓ ✓ 	<p>Isagawa</p> <p>A. 1. face mask 2. Personal protective equipment 3. nars 4. social distancing 5. ospital</p> <p>B. Iba-iba ang sagot, guro ang magwawasto</p>	<p>Subukin</p> <ol style="list-style-type: none"> zebra quorum ✓ worksap ✓ ✓ zigzag ✓ cauliflower ✓ <p>Balikan</p> <p>Iba-iba ang maaaring sagot, guro ang magwawasto</p>
<p>Pagtataya</p> <ol style="list-style-type: none"> edukasyon drayber oxygen zero tsalk <p>(Guro ang magwawasto ng mga pangungusap na ginawa)</p>	<p>Pagmamanihin</p> <ol style="list-style-type: none"> cellphone/cellphone hamburger masjid sunflower barbeque <p>Isaisip</p> <p>Iba-iba ang sagot ng mag-aaral. Guro ang magwawasto</p>	
<p>Tuklasin</p> <ol style="list-style-type: none"> Magling iigtas sa Covid-19 sumunod sa protective measures iba-iba ang sagot (posibleng sagot: mapanatili ang buhay at hindi makahawa pa ng iba) Covid-19, protective measures, new normal, virus, face mask, face shield, alcohol, social distancing, immune system, hand sanitizer, vitamin C, respiratory symptoms mga salita sa wikang Ingles/English salitang hiram / hiram na salita hindi binago ang baybay (orihinal na baybay) 		

Sanggunian

Kautusang Pangkagawaran Blg. 34 s. 2013, *Ortograpiyang Pambansa.*

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph